

شماره داوطلب
نام خانوادگی و نام

خراسان رضوی
شهر

سروش اندیشه
مؤسسه فرهنگی هنری

آزمون تشریحی

۱۴۰۴/۱۲/۰۱

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و ارشاد
اسلامی مؤسسه سروش
اندیشه حیات

آزمون جمع بندی مباحث دوازدهم انسانی

شماره داوطلبی:

نام و نام خانوادگی:

مدت پاسخگویی: ۱۸۰

تعداد سوال: ۹۶ عدد

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	ادبیات	۴۵	۱	۴۵	۶۰ دقیقه
۲	دینی	۲۵	۱	۲۵	۶۰ دقیقه
۳	فلسفه	۲۶	۱	۲۶	۶۰ دقیقه

به دانش فزای و به یزدان گرای ، که او باد جان تورا رهنمای (فردوسی)

- ۱) معنی واژه مشخص شده را بنویسید.
بارم: ۰.۲۵
بیریز ملک، عطا داد کردگار تو را
- ۲) معنی واژه مشخص شده را بنویسید.
بارم: ۰.۲۵
با زین و برگ را بر گردۀ کپرها و کرندها نهادند.
- ۳) واژه «طاق» در جمله «دیوارهای کهن روم که هنوز طاق ضربی دروازه‌های آن باقی است» با همین واژه در کدام مصراع هم معنی است؟
بارم: ۰.۵
الف) طاق‌پذیر است عشق، جفت نخواهد حریف
ب) چون ابروی معشوقان با طاق و رواق است
- ۴) املاي صحیح را از داخل کمانک انتخاب کنید
بارم: ۰.۵
دشمن (عن قریب / عن غریب) است که توی این دشت وسیع عملیات کند.
- ۵) با توجه به معنی، واژه درست را انتخاب کنید.
بارم: ۰.۵
روز و شب با فخر و (مباحات - مباحات) به تصدیق می‌نگریست.
- ۶) الگوی «نهاد + مفعول + مسند + فعل» در کدام بیت دیده می‌شود؟
بارم: ۰.۲۵
الف) هرگز دلم برای بیش و کم غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت
ب) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت
- ۷) در عبارت «بعد از خواندن این مطلب، متوجه شدم که دنیا عجیب فراموش کار است! بیست سی سال پیش چه کارها کرده!»:
بارم: ۰.۷۵
الف) نوع وابسته وابسته را بنویسید.
ب) نمودار گروه اسمی را که در آن وابسته وابسته آمده، رسم کنید.
- ۸) در متن «چون حق تعالی بنده‌ای راگزید و مستغفر خود گردانید، هر که دامن او را بگیرد و از او اجاجت طلبد، بی‌آنکه آن بزرگ یاد کند و عرضه دهد، حق، آن را برآرد.»
بارم: ۰.۷۵
الف) فعل «بگیرد» ماضی التزامی است یا مضارع التزامی؟
ب) نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را، به ترتیب، بنویسید.
- ۹) در عبارت «به خاطر داشتم چون به درخت گل برسم، دامنی پر کنم هدیه اصحاب را، چون برسیدم بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت»
بارم: ۰.۵
الف) نقش اولین ضمیر پیوسته چیست؟
ب) «دامنم از دست برفت» یعنی چه؟
- ۱۰) با توجه به بیت «هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش» کدام گزینه درست است؟
بارم: ۰.۲۵
الف) بیت از یک جمله هسته و دو جمله وابسته تشکیل شده است.
ب) بیت دارای یک جمله مرکب و یک جمله ساده است.
ج) «هرکسی» نهاد مصراع اول است.
د) بیت از یک جمله مرکب تشکیل شده است.

- ۱۱) با توجه به بیت زیر به سؤال پاسخ دهید.
بارم: ۰.۵
- «مکر او معکوس و او سر زیر شد / روزگارش برد و روزش دیر شد»
نقش ضمیر پیوسته «ش» در «روزگارش برد»، است. (مفعول – مضاف الیه)
- ۱۲) در بیت «غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران / صد جویبار است اینجا، در انتظار من و تو»
بارم: ۰.۷۵
- الف) کاربرد کدام نقش تبعی در مصراع دوم مشهود است؟
ب) مصراع نخست را براساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی، مرتب کنید.
- ۱۳) در بیت زیر، چند «مفعول» وجود دارد؟
بارم: ۰.۵
- «بگفت: آنجا به صنعت در چه کوشند؟ / بگفت: انده خزند و جان فروشند»
- ۱۴) در هر یک از ابیات زیر، نوع حذف فعل (قرینه لفظی / معنایی) را مشخص کنید.
بارم: ۰.۵
- ای جویبار جاری! زین سایه برگ مگریز / کاین گونه فرصت از کف دادند بی‌شماران
- ۱۵) درست یا نادرست بودن گزینه‌ی زیر را تعیین کنید.
بارم: ۰.۲۵
- در بیت «خامش منشین، سخن همی گوی / افسرده مباحش، خوش همی خند»، «خامش» و «خوش» نقش دستوری یکسانی دارند.
- ۱۶) با توجه به بیت‌های زیر، درست یا نادرست بودن عبارت را مشخص کنید.
بارم: ۰.۲۵
- «گفت: نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم / گفت: والی از کجا در خانه خمار نیست؟
بگفتا جان فروشی در ادب نیست / بگفت از عشق بازان این عجب نیست»
در بیت اول، دو مفعول وجود دارد.
- ۱۷) آرایه درست را از داخل کمانک برگزینید.
بارم: ۰.۵
- خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است (متناقض‌نما – تضاد)
- ۱۸) آرایه ادبی نادرست گزینه زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید.
بارم: ۰.۲۵
- دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ / امروز خورشید در دشت، آینه دار من و تو (استعاره _ تشبیه _ حسن تعلیل)
- ۱۹) آرایه ادبی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.
بارم: ۰.۲۵
- تا درد و رم فرو نشیند / کافور بر آن ضمد کردند (حسن تعلیل ، اسلوب معادله)
- ۲۰) آرایه مشترک ابیات زیر (تلمیح – اسلوب معادله) است.
بارم: ۰.۵
- «عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می‌کشد اول، چراغ خانه را
محرم این هوش جز بی‌هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست»
- ۲۱) شاعر برای آفرینش آرایه ادبی «حسن تعلیل» در بیت زیر چه دلیلی را بیان کرده است؟
بارم: ۰.۵
- تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دلبد

- ۲۲) کدام بیت در بردارنده نام یکی از سرایندگان «غزل اجتماعی» در عصر مشروطه است؟
 الف) پروین، شراب معرفت از جام علم نوش ترسم که دیر گردد و خالی کنند جام
 ب) پیش از آنی که زنده سبزه سر از خاکش کاش دل عارف هوس سبزه و صحرا می کرد
 بارم: ۰.۵
- ۲۳) جای خالی را با واژه مناسب پر کنید.
 در عبارت «در آن هنگام که بهار حیات علمی و اجتماعی اش فرا رسیده بود، ناگهان منقلب شد، واژه مشبه به است.
 بارم: ۰.۵
- ۲۴) در ابیات زیر، واژه های «باغ» و «قرار» به ترتیب سبب خلق آرایه های و شده اند.
 الف) با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم در باغ می ماند ای دوست، گل یادگار من و تو
 ب) چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم من می روم سوی دریا، جای قرار من و تو
 بارم: ۰.۲۵
- ۲۵) در بیت زیر، چند تشبیه وجود دارد؟
 «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی»
 الف) یک ب) دو ج) سه د) چهار
 بارم: ۰.۲۵
- ۲۶) در کدام بیت، هر دو آرایه «تشبیه» و «تلمیح» وجود دارد؟
 الف) هشت جنت نیز اینجا مرده ای است هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است
 ب) زینرنگ هوا و از فریب آذخاقانی دلت خلد است خالی ساز از طاووس و شیطان
 بارم: ۰.۵
- ۲۷) شاعر در بیت زیر، شنونده را برای بهره بردن از سخنان گوینده، به چه چیزی فرا خوانده است؟
 «مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد غنچه خاموش بلبل را به گفتار آورد»
 بارم: ۰.۵
- ۲۸) مقصود نهایی شاعر، از بیت زیر چیست؟
 «آن جا در آن برزخ سرد در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو»
 بارم: ۰.۵
- ۲۹) کدام بیت به «اوضاع نامساعد جامعه» اشاره دارد؟
 الف) گفت: «تا داروغه را گوئیم در مسجد بخواب» گفت: «مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست»
 ب) گفت: «مستی، زان سبب افتادن و خیزان می رودی» گفت: «جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست»
 بارم: ۰.۲۵
- ۳۰) در بیت زیر، فرخی یزدی خود را با کدام ویژگی معرفی می کند؟
 انصاف و عدل داشت موافق بسی ولی / چون فرخی موافق ثابت قدم نداشت
 بارم: ۰.۵
- ۳۱) شاعر در بیت زیر علت غمگین نبودن خود را در چه می داند؟
 «هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت»
 بارم: ۰.۵
- ۳۲) با توجه به بیت ای مادر سر سپید بشنو / این پند سیاه بخت فرزند، منظور از مادر سر سپید و فرزند سیاه بخت چیست؟
 بارم: ۰.۵
- ۳۳) با توجه به متن زیر، چرا عین القضاات همدانی، عشق ورزی را در عرفان واجب دانسته است؟
 «ای عزیز، به خدا رسیدن فرض است و لابد هرچه به واسطه آن به خدا رسند، فرض باشد به نزدیک طالبان. عشق، بنده را به خدا برساند؛ پس عشق از بهر این معنی، فرض راه آمد.»
 بارم: ۰.۵

- ۳۴) مفهوم مشترک بیت‌های زیر را بنویسید.
 الف) عاشقان کشتگان معشوق‌اند
 ب) این مدعیان در طلبش بی‌خبران‌اند.
 کان را که خبر شد، خبری باز نیامد
 بر نیاید ز کشتگان آواز
 بارم: ۰.۵
- ۳۵) کدام یک از ابیات زیر، به سخن مشهور، «کَلْ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَى أَصْلِهِ» اشاره دارد؟
 الف) کز نیستان تا مرا بریده‌اند
 ب) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش خویش
 در نفیرم مرد و زن نالیده‌اند
 باز جوید روزگار وصل خویش
 بارم: ۰.۵
- ۳۶) مفهوم بیت زیر به کدام ویژگی دماوند اشاره دارد؟
 «تا چشم بشر نبیندت روی
 بنهفته به ابر چهر دل بند»
 بارم: ۰.۲۵
- ۳۷) مقصود از عبارت (امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می‌میرند) چیست؟
 بارم: ۰.۵
- ۳۸) عبارت «شاهین تیزبال افق‌ها بودم، زنبور طفیلی شدم و به کنجی پناه بردم.» یادآور کدام «ضرب‌المثل» فارسی است؟
 بارم: ۰.۵
- ۳۹) با توجه به متن درس «بوی جوی مولیان» مفهوم مشترک «آب جیحون فرونشست و ریگ آموی پرنیان شد» چیست؟
 بارم: ۰.۵
- ۴۰) منظور شریعتی از قسمت مشخص شده در عبارت زیر چیست؟
 «تا امسال که به کویر رفتم، دیگر بیر بر آسمان نکردم و همه چشم در زمین و دیدارها همه بر خاک و سخن‌ها همه از خاک.»
 بارم: ۰.۲۵
- ۴۱) در نوشته زیر، مفهوم کنایی قسمت‌های مشخص شده را، به ترتیب، بنویسید.
 «بعد از حکیم اسرار، همه چشم‌ها به او بود که حوزه حکمت را او گرم نگاه دارد»
 بارم: ۰.۵
- ۴۲) معنی و مفهوم قسمت‌های مشخص شده عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.
 با این نسیم سحر خیز برخیز اگر جان سپردیم / در باغ می‌ماند ای دوست، گل یادگار من و تو
 بارم: ۰.۵
- ۴۳) عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.
 عصاة تاکی به قدرت او شهد فایق شده.
 بارم: ۰.۵
- ۴۴) معنی عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.
 امروز خورشید در دشت، آینه‌دار من و تو
 بارم: ۰.۵
- ۴۵) معنای عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.
 هنگام چریغ آفتاب در کنار قنات حسنی در شهر سیرجان اتراق می‌کردیم.
 بارم: ۰.۵

ردیف	نمره	
۱	۰.۲۵	بازتاب و نتیجه آیه شریفه (أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ) کدام مرتبه توحید یا شرک است؟
۲	۰.۲۵	لازمه شناخت هر چیزی چیست؟
۳	۰.۵	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. از دیدگاه پیامبر گرامی اسلام (ص) در چه صورتی «اندیشیدن» برترین عبادت محسوب می شود؟
۴	۰.۲۵	زمینه ساز رسیدن به معرفت عمیق و والا برای جوانان و نوجوانان چیست؟
۵	۱	هریک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ، ارتباط دارد. (در سمت چپ یک مورد اضافی است). الف) اعتقاد به اینکه موجودات، همه مخلوق خدا هستند. ب) تدبیر امور همه مخلوقات، تنها به دست خداست. ج) چون خدا تنها خالق جهان است، پس تنها مالک آن نیز هست. د) مخلوقات جز به اجازه خدا نمی توانند در جهان تصرف کنند. ۱) توحید در ربوبیت ۲) توحید در عبادت ۳) توحید در ولایت ۴) توحید در خالقیت ۵) توحید در مالکیت
۶	۱	به سؤالات زیر پاسخ کامل و تشریحی دهید. شرک در ولایت را توضیح دهید.
۷	۱	دیدگاه «تکفیری ها» را در مورد «توحید و شرک» بیان کنید.
۸	۱	چرا تسلیم شدن در برابر امیال نفسانی و فرمان پذیری از طاغوت، موجب ناپایداری شخصیت انسان می شود؟
۹	۱	<u>درک مطلب</u> با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید: «امروزه، بسیاری از انسان ها، جهان خلقت را ملک خود تلقی می کنند و بدون توجه به نظر مالک حقیقی آن، یعنی خدا، هرگونه که بخواهند در این جهان تصرف می کنند. این افراد، در واقع خود را مالک و ولی و پرورش دهنده جهان می دانند.» الف) در جهان امروز این افراد دچار کدام شرک شده اند آنها را نام ببرید؟ (ذکر ۲ مورد) ب) این تفکر چه پیامد اجتماعی را به دنبال دارد؟
۱۰	۰.۲۵	مهم ترین عامل در انتخاب مسیر زندگی و رفتارهای انسان چیست؟
۱۱	۰.۵	با تدبر در آیه (قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ...) به سؤالات زیر پاسخ دهید: الف) تنها موعظه و پند و اندرز پیامبر (ص) برای مردم چه بود؟ ب) برای عمل به این موعظه چه ویژگی هایی باید رعایت شود؟
۱۲	۰.۲۵	«حضور در نماز جماعت به قصد ریا» فاقد کدام «حسن عمل» است؟
۱۳	۱	از راه های تقویت اخلاص «راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او» را شرح دهید. (ذکر دو مورد کافی است)
۱۴	۰.۷۵	راه های تقویت اخلاص را نام ببرید. (ذکر سه مورد)
۱۵	۰.۵	اقرار و ناتوانی شیطان چیست؟

ردیف	نمره	
۱۶	۱	حسن فعلی: <u>مفاهیم و اصطلاحات زیر را تعریف کنید.</u>
۱۷	۱.۲۵	اختیار را تعریف کنید و شواهد وجود آن را در خود نام ببرید.
۱۸	۱	رابطه اختیار انسان با اراده خداوند چگونه است؟ توضیح دهید.
۱۹	۱.۲۵	آیا کسی می تواند از «اختیار خود» فرار کند؟ چرا؟
۲۰	۱	شرک در ربوبیت را تعریف کنید.
۲۱	۱	نیازمندی موجودات جهان به خدا از چند جهت است؟ نام ببرید.
۲۲	۱	با تفکر در حدیث نبوی «تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ، وَلَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ» چرا انسان ها نمی توانند در ذات و چیستی خداوند متعال تفکر کنند؟
۲۳	۱	سنت های الهی:
۲۴	۱	مطابق سنت ابتلاء، انسان در چه شرایط و موقعیتی قرار می گیرد؟
۲۵	۱	انسان با کدام سنت الهی می تواند آسان تر به مقصد برسد؟ آن را نام برده و توضیح دهید و یکی از جلوه های آن را بنویسید.

ردیف	نمره									
۱	۱	نوع حمل‌های زیر را مشخص کنید (نیازمند به دلیل - بی‌نیاز به دلیل). الف) خدا وجود دارد. ب) مداد جسم است. ج) جیوه فلز است. د) مثلث سه زاویه دارد.								
۲	۱	فلسفهٔ تومیسیم چیست؟ و باعث چه اتفاقاتی شد؟								
۳	۱	تفاوت حمل «طلا فلز است» با حمل «طلا وجود دارد» چیست؟								
۴	۱	چرا مدادی که در دست شما است، صرفاً امکان وجود داشته است ولی در حال حاضر ایجاد شده است؟								
۵	۱	نوع حمل‌های زیر را از جهت ضرورت، امکان یا امتناع مشخص کنید. <table><tr><td>عدد پنج زوج است.</td><td>خفاش پا ندارد.</td><td>امتحان نهایی وجود ندارد.</td><td>انسان حیوان است.</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	عدد پنج زوج است.	خفاش پا ندارد.	امتحان نهایی وجود ندارد.	انسان حیوان است.				
عدد پنج زوج است.	خفاش پا ندارد.	امتحان نهایی وجود ندارد.	انسان حیوان است.							
۶	۰.۲۵	کدام یک از موضوعات زیر با وجود، رابطهٔ امکانی دارد؟ ۱) اسب تک‌شاخ ۲) مثلث بدون ضلع								
۷	۰.۵	مشخص کنید میان هریک از قضایای زیر کدام یک از نسبت‌های سه‌گانه در قضایا برقرار است؟ الف) انسان آتش‌خوار نیست. ب) مثلث چهارضلعی است.								
۸	۱	چرا از نظر فلاسفهٔ مسلمان، پدیده‌ها خودبه‌خود به وجود نمی‌آیند؟ توضیح دهید.								
۹	۰.۲۵	فردی بدون اینکه در بانک کشاورزی حسابی داشته باشد انتظار دارد در قرعه‌کشی این بانک، برندهٔ یک خودروی ۲۰۶ شود. براساس پذیرش کدام اصل فلسفی، چنین انتظاری نادرست است؟								
۱۰	۱	تفاوت دیدگاه دیوید هیوم، با تجربه‌گرایان در مورد منشأ درک و پذیرش اصل علیت را بنویسید.								
۱۱	۱	هر کدام از معانی چهارگانهٔ اتفاق را متناسب با گزاره‌های زیر جاگذاری کنید. «نفی وجوب علی و معلولی - نفی سنخیت - نفی غایتمندی - حادثهٔ پیش‌بینی نشده» الف) رشد گیاهان استوایی در کویر ب) عدم بارش برف بدون هیچ مانعی در زمستان قطب شمال ج) برخورد با دوست دوران دبیرستانم در فروشگاه بدون برنامه‌ریزی د) اعتقاد به پیدایش طبیعت طبق نظر برخی زیست‌شناسان								
۱۲	۰.۵	علت ناقصه چیست؟								
۱۳	۰.۵	در حقیقت، انکار اصل سنخیت چه نتیجه‌ای دارد؟								
۱۴	۱	نظر دموکریتوس دربارهٔ مادهٔ اولیهٔ تشکیل‌دهندهٔ جهان و نحوهٔ پیدایش عناصر و اشیای فعلی در جهان را بنویسید.								

ردیف	نمره
۱۵	استدلال دکارت برای اثبات خدا را در قالب دو مقدمه و یک نتیجه بیان کنید. ۰.۷۵
۱۶	افلاطون به ترتیب «مثال خیر» و «دمیورژ» را چگونه به خدا نسبت می‌دهد؟ ۰.۵
۱۷	در برهان «درجات کمال» ارسطو برای اثبات وجود خدا، ملاک وجود برتر و ناقص‌تر چگونه بیان می‌شود؟ ۱
۱۸	طبق کدام نظریه ملاصدرا، جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است؟ ۰.۲۵
۱۹	چهار معیار زندگی معنادار، از نظر یک فیلسوف الهی را بنویسید. ۱
۲۰	ابن سینا واجب‌الوجود را چگونه تقسیم کرده است؟ ۰.۵
۲۱	دکارت به کدام کاربرد عقل عقیده نداشت؟ <u>به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید:</u> ۰.۵
۲۲	اقسام کاربردهای عقل را در نزد فیلسوفان فقط نام ببرید. ۱
۲۳	عقل نظری را با ذکر مثال تعریف کنید. ۱
۲۴	قسمت‌های مشخص شده در متن زیر، به کدام یک از مراحل رشد عقل در فلسفه اسلامی اشاره دارد؟ پدر و مادر سوفیا، در هنگام تولدش، آرزو داشتند که او در آینده، دانشمند بزرگی شود و می‌دانستند که <u>الف) دخترشان این توانایی و استعداد را دارد.</u> با رشد سوفیا، و شکل‌گیری ذهنش، او ابتدا مسائل خیلی ساده را درک کرد به طور مثال: <u>ب) اینکه نمی‌شود مادرش، هم در اتاق باشد و هم نباشد.</u> با گذشت زمان، او آماده یادگیری مسائل دشوارتر شد، <u>ج) و پس از چندین سال تحصیل در مدرسه و پس از آن در دانشگاه،</u> با تلاش و پشتکار و انجام پژوهش‌ها و تدریس‌های فراوان، به درجه استادی دانشگاه رسید و در رشته خود، به مهارتی دست یافت که <u>د) حل مشکلات علمی برایش سهل و آسان</u> بود. ۱
۲۵	فارابی نسبت عقل فعال به دستگاه ادراکی انسان را به چه چیزی تشبیه نموده است؟ توضیح دهید. ۱
۲۶	از نظر ابن‌سینا، عامل خروج از حقیقت انسانی چیست؟ ۰.۵